

HET op 1 september gelanceerde initiatief „Voor een linkse doorbraak” schijnt niet die stroom van positieve reacties op gang gebracht te hebben, die de initiatiefnemers hadden verwacht. Het grootste deel van de leden van PPR, PSP en CPN reageert afwijzend.

Op een aantal mensen uit het vakbondsapparaat na, zijn de reacties vanuit de „nieuwe en oude sociale bewegingen” ook niet bepaald overdonderend. Ofschoon het niet is uit te sluiten dat het op een bepaald moment in de geschiedenis tot een fusie van de linkse partijen kan komen, denk ik niet dat wij nu zo'n moment meemaken. Sterker nog, ik denk dat dit initiatief remmend werkt op het proces van vernieuwing in de CPN.

Het debat in de CPN wordt gefrustreerd, doordat leden van deze partij meediscussieren over veranderingen in de CPN, maar op hetzelfde moment duidelijk maken dat zij geen toekomst meer zien voor een communistische beweging in dit land. Communisten die de partij in stand willen houden, worden zo gedwongen zich te concentreren op behoud van hun partij, wat de discussie buitengewoon schaadt.

Zwakke

Waarom maakt dit initiatief zo weinig kans? Het antwoord hierop ligt mijns inziens in het afwijzen van een ideologie. Men voelt zich „pacifist, socialist, ecologist en feminist tegelijkertijd”. De initiatiefnemers zien dit als hun kracht, maar het is hun zwakte. Zij weigeren kennelijk in te zien dat zij een veelheid van beginselen binnenhalen die enerzijds aan elkaar tegenstrijdig zijn — bijvoorbeeld het idealisme van het pacifisme versus het materialisme van het communisme — en anderzijds van ongelijke grootheid zijn, bijvoorbeeld het socialisme en een schoon milieu.

De versplintering die men zegt te willen tegengaan wordt op deze manier geïnstitutionaliseerd. Men draait als het ware de werkwijze van de Dialoog van Driebergen om.

Deze dialoog beoogde door zoveel mogelijk partijen, bewegingen en individuen bij elkaar te halen tot gezamenlijke standpunten te komen. Het initiatief probeert door eerst een programma te maken een gezamenlijk optrekken te bereiken. Omdat niet eerst de eigen standpunten van politieke partijen en bewegingen werden geformuleerd kwam men niet tot effectieve samenwerking. Daar ook het initiatief de verschillen wenst te ontkennen zal de door haar beoogde nieuwe partij niet tot een eenheid

Over racisme en zinloos geweld: een confrontatie

Henk van der Liet, zoon van Annie van der Liet en broer van Hans van der Liet, werd doodgestoken op zaterdag 27 augustus. Door een Surinamer.

Op diezelfde dag demonstreerden duizenden mensen tegen de racistische moord op de Antilliaanse jongen Kerwin Duimseijer.

Noch Kerwin, noch Henk hadden ook maar het geringste greintje schuld aan de aanslag op hun leven. Beiden werden het slachtoffer van zinloos geweld. De zwarte jongen die Henk overhoop stak had daarvoor niet meer reden dan een — door hemzelf begaan — verkeersfoutje. De witte jongen die Kerwin vermoordde deed dat omdat hij een hekel had aan zwart. Een essentieel verschil, het onderscheid tussen een racistische moord en een „gewone”... Toch kan Annie van der Liet het niet verkroppen.

Door Evelien Groenink

„Het gaat erom dat er zomaar mensen worden vermoord, om niets. Het gaat erom dat ik de straat niet meer op durf. We moeten iets doen aan dit soort dingen — waarom komt alleen dat politieke gedoe in de krant?“, had Annie van der Liet gevraagd.

Ze had om nog meer gevraagd. Om een gesprek met de ouders van Kerwin, over hun beiden zoons en over het verdriet in een gezin, als daar zomaar, om niets, ineens een plaats leeg blijft aan tafel. Over onveiligheid en ook over racisme.

We vonden dat een terecht verzoek. En we belden de vader van Kerwin, Joke Duimseijer.

Sinds de moord op hun pleegzoon en broertje werd het gezin Duimseijer lastig gevallen door racistische telefoons. Vaak van het allerergste soort: dat men nog wel ergens op de Zeedijk een nieuwe neger voor ze weet, want daar liggen er toch genoeg...

Er beiden ook mensen met de vraag waarom het gezin Duimseijer en de groep Vrienden van Kerwin niets van zich lieten horen als er een wit iemand vermoord. Meer specifiek: „Er is verdome familie van mij doodgestoken door een Surinamer, en nu horen we niets van jullie“, aldus verschillende telefoontjes.

Bijzonder vervelend — zacht uitgedrukt — voor een familie die zich zoveel zorgen maakt over racisme en geweld en die nog lang niet been is over de wrede dood van hun zoon en broer.

Daarom aarzelde Joke Duimseijer toen De Waarheid hem vroeg of hij gezegen was te praten met mevrouw Van der Liet. Iemand die hem zoiets zou gaan verwijten: „Jij wilt niet of jij het wel aan zou kumpen.”

Hij deed het toch, mede omdat hij wist dat veel mensen zich afvragen wat het verschil is tussen de ene moord en de andere. Met zijn zoon Eric, broer en boezemvriend van Kerwin, kwam hij op bezoek bij Annie en Hans van der Liet.

De Waarheid zat er wat schuchter bij en zag na het gesprek aanleiding genoeg tot een publicatie.

Woest

„We waren zo woest toen we die grote stukken in De Waarheid laszen over racisme dit en dat, allemaal na de moord op Kerwin. Die moord is na-

De rubriek meningen biedt plaats voor bijdragen over actuele kwesties die in discussie zijn. In deze rubriek worden bijdragen opgenomen waarvan kan worden aangenomen dat ze de discussie bevorderen. Plaatsing geschiedt op verzoek of in overleg met de redactie.

kunnen groeien, zij wordt hoogstens een versplinterde strijd.

Nederlagen

Toch is het sterke leunen van het initiatief tegen de nieuwe sociale bewegingen niet zo verwonderlijk. Het is te verklaren uit het feit dat de arbeidersbeweging de afgelopen tien jaar nederlaag op nederlaag heeft moeten incasseren. Dit leidde bij de PvdA en de vakbeweging tot stromingen als die van het „nieuwe realisme”. Het toegeven aan rechts en de pijn zoveel mogelijk verzachten. Het FNV-urgentieplan is er een uitdrukking van.

Bij PPR, PSP en CPN leidden de nederlagen tot verlies aan invloed van electorale aanhang vooral na de verkiezingen van 1977. Met name bij de CPN ging men uitrijken naar de bewegingen die wel aan invloed wonnen en op resultaten konden wijzen. Maar deze bewegingen hadden niet zoveel interesse voor de boodschap van de CPN. Nee, zij hadden zelf een boodschap voor deze partijen en voor de andere kleinere linkse partijen.

PPR, PSP en CPN (meestal als laatste) gingen zich meer en meer met feminisme, kraken, flikkerstrijd, milieu, etcetera, bezighouden. Iets wat op zichzelf uitstekend is, indien het niet zoals bij de CPN als excuus had gegolden voor gebrek aan onderzoek naar de oorza-

Vagere grenzen

De constatering dat de grenzen tussen de kleinere linkse partijen steeds vager worden is op zichzelf dan ook niet onjuist. Het wil echter niet zeggen dat er daarom geen plaats meer zal zijn voor een marxistische partij, die het radicale deel van de arbeidersklasse vertegenwoordigt. Een partij die zich rekenschap geeft van wat een afgevaardigde op het laatste Labourcongres kernachtig formuleerde toen hij zei: „Met het vechten voor de belangen van kleurigen, vrouwen en homoseksuelen dreigt de grote strijd, de klassenstrijd, verdoezeld te worden.”

De initiatiefnemers stellen zich een andere partij voor. Wat men op sociaal-economisch gebied te vertellen heeft is vooral „realistisch” en weinig revolutionair. Kennelijk is deze houding aantrekkelijk voor een aantal mensen uit het vakbondsapparaat. Zij zoeken een partij waar de hervormingsgezinde geluiden van de vakbeweging weerklank vinden, daar de PvdA daaraan voorbijgaat, zeggen twee vakbondsmedewerkers in De Groene van 5 oktober.

De nieuwe partij moet, evenals andere partijen, wel neutraal blijven staan tegenover de vakbeweging, bepleit

Parlementair

Door de politieke en economische strijd niet met elkaar te verbinden, door de vakbeweging niet meer als klasseorganisatie te zien (de FNV maakt plaande voor de staat) door alsmear in te leveren en „realistisch” te zijn, mede daardoor konden de ondernemers en rechtse partijen toeslaan. De oplossingen die het initiatief ons biedt om dit proces te stuiten schijnen vooral via het parlement te moeten lopen. Wat nogal merkwaardig is, daar men juist buitenparlementaire groepen wil aanspreken.

Naar mijn mening moet er verder niet te veel waarde aan het initiatief „Voor een linkse doorbraak” worden gegeven. De kleinere linkse partijen moeten, met de PvdA, doorgaan met praktische samenwerking, de overleggen in stand houden en eerst zelf standpunten ontwikkelen voor men met elkaar gaat praten.

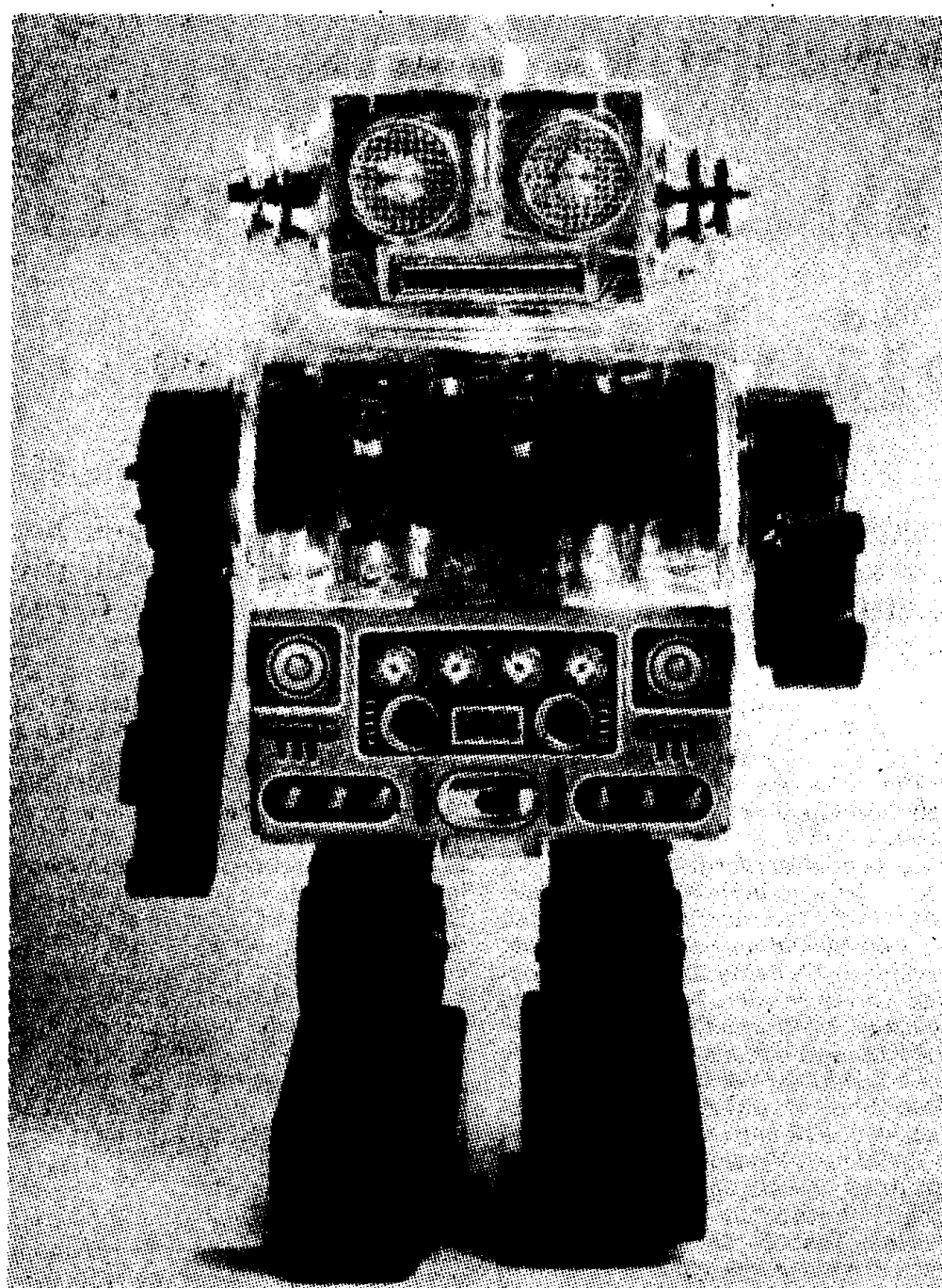
Voor de CPN geldt dat zij zich op basis van het wetenschappelijk socialisme bezig moet gaan houden met onderzoek en het gebruiken van onderzoek van anderen naar de aard van

Afwijzen ideologie is zwakte van 'linkse doorbraak'

Arnold Jansma, lid van de werkgroep Communisme en vakverenigingsvraagstukken (een informeel overleg van CPN-leden), meent dat het initiatief „Voor een linkse doorbraak” niet meer kan opleveren dan een versplinterde splinter en bovendien het vernieuwingsproces binnen de CPN remt.

ken van de nederlagen van de arbeidersklasse en verwaarlozing van de sociaal-economische strijd.

Jan van den Bosch, een initiatiefnemer en voorzitter van de ABOP. Het is deze neutrale houding, die een scheiding tussen de politiek en de economie veronderstelt, die links de afgelopen jaren de das om heeft gedaan.

„De CPN is een antwoord schuldig op de vraag naar de gevolgen van moderne technologieën voor de samenstelling en het karakter van de arbeidersklasse”

de ontwikkelingen in het moderne kapitalisme. De partij beperkt zich voornamelijk tot het stellen van algemene (macro-)eisen. Waarbij het accent in haar optreden naar het parlement en de regering is verlegd.

Bedrijvenwerk

Met de strijd op de bedrijven houdt de CPN zich nauwelijks bezig, waardoor haar invloed in de productiesfeer steeds minder wordt. Het is de CPN niet gelukt de veranderingen in de industrie, handel en dienstverlening als gevolg van saneringen, herstructureringen, etcetera, in te passen in een visie op de economische ontwikkelingen. Een antwoord op de vraag naar de betekenis van de automatisering,

robotisering en andere moderne technologieën voor de samenstelling en het karakter van de arbeidersklasse is zij schuldig gebleven.

Het programma dat de CPN in februari zal formuleren zal antwoorden op bovenstaande vragen moeten geven. De partij zal haar positie ten opzichte van de vakbeweging duidelijk moeten maken.

Alleen dan kan de CPN aantrekkelijk worden voor haar voormalige aanhang en wervend zijn voor mensen van buiten haar traditionele aanhang. Ik denk dat de CPN daartoe in staat is. Mocht haar dit lukken dan zou dat een linkse doorbraak kunnen veroorzaken.

Arnold Jansma

Windmoln niet hinderlijk genoeg om weg te halen

ANP — De president van de Alkmaarse rechtbank mr G. A. Jansen op de Haar heeft woensdag bepaald dat een tien meter hoge windmolen aan de Streekweg in Hoogkarspel niet behoef te worden afgebroken zoals door de buurman van de eigenaar van de windmoln in kort geding was gevraagd.

Jansen op de Haar benadrukt in zijn vonnis de overtuiging te hebben dat de windmoln er zonder bouwvergunning en in strijd met het bestemmingsplan staat. Hij is echter van oordeel dat een bevel tot afbraak in verband met overlast, gevaar en illegale bouw, niet in verhouding staat tot de belangen van de eigenaar van de windmoln.

De president acht het aannemelijk dat het uitzicht van het terras van de eisende buurman door de windturbine wel benadeeld wordt, maar niet in de mate zoals uit overgelegde foto's zou moeten blijken. De beweerde geluidsoverlast is blijken een rapport van de gemeenschappelijke technische dienst naar het oordeel van de president niet aannemelijk gemaakt. De slagschaduw van de rotorbladen blijkt alleen in de wintermaanden het huis van de eisende buurman te kunnen bereiken.

De president stelt vast dat de zon dan weinig schijnt en bovendien weinig krachtig is. De schittering die de rotorbladen door reflectie van het zonlicht teweeg zouden brengen vindt hij evenmin van zwaarwegend belang omdat de bladen gematteerd zijn. Wel is theoretisch het gevaar aanwezig dat een van de spelende kinderen van de eisende buurman door een afgebroken rotorblad zouden kunnen worden getroffen. Dit gevaar zou naar zijn oordeel toenemen bij hoge windmelheden wanneer kinderen over het algemeen niet buiten spelen.

De president zegt voorts te hebben overwogen dat verplaatsing van de windturbine zoals door de buurman in tweede instantie was gevraagd onverenigbaar hoge kosten zal opleveren in verband met fundering en bekabeling. De eisende partij werd veroordeeld in de kosten van het kort geding ten bedrage van 1000 gulden.

Over Kerwin stonden de kranten vol, maar: 'Waarom schrijven jullie niet over de moord op mijn zoon?'

tuurlijk vreselijk, maar de moord op mijn zoon 66k“, steekt Annie van der Liet van wal. „Mijn zoon is puur afgeslacht door, ik kan het niet anders zeggen, een beest van een mens.

Henk liep notabene op hem toe om hem te vragen waarom hij zijn broer had geduwd — ze waren samen op de motor en werden klemgereden door die jongen in zijn auto. Maar hij had zijn broer niet geduwd, hij had hem ook al drie keer gestoken. En het goede vertrouwen van Henk werd zijn dood.

Ik heb helemaal niks tegen Surinamers, ik heb buitenlanders in mijn familie en ik ga altijd heel erg tekeer als iemand roept dat-ie op de Centruumpartij gaat stemmen. Maar ik ben nu zo bang geworden dat ik wel een straatje omloop als ik Surinamers zie.”

Verzwijgen

„Net als ik voor skinheads“, zegt Eric. „Ik durfde zelfs een tijd lang het Vondelpark niet meer in, waar die mensen vaak komen.

Annie van der Liet: „Dat is het hem, je voelt je gewoon redeloos van dat zinloze geweld, je begrijpt het niet, waarom? En dat is voor jullie en voor ons denk ik precies hetzelfde. Ik vind dat, als jullie (tegen verslaggever) in de krant zetten dat Kerwin vermoord is door een witte jongen, dat jullie dan ook moeten schrijven dat het een zwarte was die Henk doodstak. Want weet je, iedereen vraagt het toch: het was zeker een Surinamer? Zie je wel, dat zetten ze er niet bij, dat verzwijgen de kranten, zeggen ze terug. En dan weet ik ook niet wat ik dan moet zeggen.”

Verslaggever: „Maar we zetten het er nooit bij welke huidskleur of nationaliteit iemand heeft die een misdade begaat. Alleen als het heel belangrijk is om het wel te doen. Zoals in het geval van Kerwin. Die werd vermoord omdat hij zwart was, en

omdat die witte jongen vond dat hij als witte het recht had om te leven en Kerwin als zwarte niet. Dan doet het terzake.”

Agressie

Annie van der Liet: „Maar het was een kind, een agressief kind, dat op zo'n verschrikkelijke manier zijn agressiviteit moest afreageren. Had hij dat niet gedaan als Kerwin toevallig een witte jongen met rood haar was geweest, of met een bril? Het gaat er mij om, is alleen dat racisme belangrijk of is het feit dat zulke moorden bestaan het belangrijkste?”

En Hans, de broer van Henk: „Ik denk dat dat het is, dat ons zo gestoord heeft. In de krant werd steeds gedaan alsof er gewoon racisme is — en dat leidt tot moorden. Maar misschien is het juist wel omgekeerd, is er zoveel agressie dat die soms op de een, soms op de ander wordt afgechargeerd. En als zo'n jongen vergiftigd is door racisme kiest hij een zwarte uit om te vermoorden. Omdat hij iets, een groep, of iemand van een groep, moet hebben om zijn agressie op kwijt te kunnen. Maar het begint met de agressie.”

Jouke Duimseijer: „Racisme, of het een beetje iets is of een oorzaak, dat weet ik ook niet. Maar je moet racisme op zich wel beschrijven” (Iedereen knikt en beaamt hevig). „Ik ben het met u eens dat de onveiligheid, de angst die u en ik kennen, het geweld, de moeite van het bestrijden ook meer dan waard zijn.

„Dat is ook een ontwikkeling die wijzelf hebben doorgeemaakt: zo heeft bijvoorbeeld de anti-racistische conferentie, die de gemeente Amsterdam gaat organiseren in november, meer en meer dat aspect gekregen. Het is een feit dat de toenemende bedreigingen, de onveiligheid en de angst waar mensen zich aan blootgesteld voelen, behoren tot de hoofdoorzaken van de toenemende vreemdelingenhaat. Men-

sen zoeken niet voor niets een zondebok. Daarom moeten we die onveiligheid ook aanpakken.”

Primitief

Annie van der Liet: „O ja, dat vind ik zo vreselijk. Kennissen van mij, waar ik op visite was, maakten zulke verschrikkelijke opmerkingen over buitenlanders, dat ik er nu niet meer kom.”

„Maar u heeft er toch wel met ze over gepraat“, reageert Jouke Duimseijer.

„Zeker wel, ik discussieer me gek“, is het antwoord. „Maar het helpt vaak niet.”

Hans van der Liet: „Mensen die op de Centruumpartij gaan stemmen, en we hebben ze in onze familie, zijn zo anti-politiek, ze reageren zo primitief, met politieke argumenten red je het vaak niet.”

„Maar juist die mensen, die zich zo achtergesteld voelen, maken zich ook extra kwaad als in de krant wel iets staat over de moord op een zwarte jongen en niet over de moorden in hun omgeving, zo blijkt.”

„Ja“, zegt mevrouw Van der Liet, „veel mensen uit mijn kennissenkring waren van plan om naar u te bellen om te vragen waarom u niets deed aan de moord op Henk.“ Jouke Duimseijer bevestigt dat ze dat inderdaad gedaan hebben en dat er nog wel ergere telefoontjes zijn geweest. Eric heeft daar nu iets op gevonden: hij kan binnen een fractie van een seconde een dermate schelle fluittoon produceren in de telefoonhoorn dat het resultaat aan de andere kant een behoorlijk pijnlijk trommelvlies oplevert.

Er wordt gelachen. „Dus, als ik iemand tegenkom met een gescheurd trommelvlies, dan weet ik waar het van komt“, zegt Annie van der Liet. Nee, nee, bij die telefoontjes hebben ze dat niet gedaan, alleen bij de allerergste.

De familie Van der Liet weet, wat het is om lastig gevallen te worden door racisten. Enkele dagen na de moord op Henk werd een pakket post bezorgd, afkomstig van de Nederlandse Volksunie van Joop Glimmerveen. „Hartelijk dank voor de getoonde belangstelling“, zo begon de begeleidende brief.

Natuurlijk schrokken de ontvangers zich wezenloos. Ook Jouke en Eric Duimseijer zijn geschokt. Het ontbreekt aan woorden om de wreedheid van zo'n daad te kunnen beschrijven. „Zou daar nou juridisch niets aan te doen zijn“, vraagt Duimseijer zich af, naderhand. Dat lijkt moeilijk. Zoals het moeilijk, zo niet onmogelijk, is om de taxichauffeur, die Kerwin niet geholpen heeft, te vervolgen.

Richtlijnen

„Dat is een nalatigheid, van een heel andere aard dan de misdaden van de Volksunie, dat vooropgesteld. Toch vindt Jouke Duimseijer dat er richtlijnen moeten komen voor iedereen die beroepschulpe beträkken kan raken bij geweld en gewonde mensen. In eerste instantie iedereen die openbaar verzoekt verzorgt.”

Je moet gewoon weten dat het verplicht is om iemand die gewond is te helpen. Wanneer iedereen daar maar met de pet naar gaat gooien, bang voor het eigen hachje, wordt de onveiligheid alleen maar versterkt.

Wat dat betreft heeft Hans van der Liet betere ervaringen dan Kerwin. Toen zijn broer al was neergestoken vluchtte hij een huis binnen. Een oudere dame aarzelde geen moment met opendoen. „Maar“, zegt Hans, „ik had het helemaal niet gek gevonden als ze dat niet had gedaan.”

Jouke Duimseijer: „Op een andere manier moet die onveiligheid toch een halt toegeeroepen kunnen worden? Ik denk dat negenennegentig procent van de mensen in Nederland dat wil. Nu durft u de straat niet meer

Vijfduizend Haagse schoolverlaters nog zonder werk

ANP — Het aantal werklozen in Den Haag is in september met 794 personen toegenomen tot 37.400. De stijging kwam voor rekening van zowel de mannelijke (407) als de vrouwelijke (387) werkzoekenden. In september hebben zich ongeveer 800 schoolverlaters op het arbeidsbureau gemeld, waardoor het aantal werkloze schoolverlaters in die maand op ruim 5100 is gekomen.

Dit heeft het Gewestelijk Arbeidsbureau Den Haag woensdag gemeld in zijn maandelijks overzicht. Het aantal banen in de residentie is in september ten opzichte van augustus met 127 teruggelopen tot 502.

De stijging in het aanbod van mannelijk personeel deed zich in de gemeente Den Haag met uitzondering van de bouwrijverheid in vrijwel alle hoofdberoepsgroepen voor. De voornaamste wijzigingen manifesteerden zich in de sectoren kantoorpersoneel (+99), metaalnijverheid (+96), horeca (+88), handel (+45), en land- en tuinbouw (+45).

Bij de vrouwen kwam het werkloosheidspercentage op dertien procent, een stijging met 0,5 procent. Nootenswaardige stijgingen kwamen voor in de hoofdberoepsgroepen kantoorpersoneel (+127), sociaal/geneskundig personeel (+72), handel (+56) en horeca (+54).

Het aanbod van werklozen in de bouwsector gaf in september een daling te zien met tachtig tot 3790.

Ook CDA vraagt maatregelen Bijstandskosten maken gemeenten onbestuurbaar

Van een verslaggeverster

Ook de regeringspartijen hebben er in de Tweede Kamer op aangedrongen dat het kabinet maatregelen neemt inzake de toename van de gemeentelijke bijstandskosten. Volgens de CDA-woordvoerder Van der Heijden moeten er anders regeringscommissarissen komen die met zakken geld naar bedreigde gebieden afreizen.

De rijksoverheid wil met ingang van 1 november Amsterdam een strafkorting geven van een miljoen per maand op de voorschotten van de bijstand uitkering. De Waarheid bericht hierover eind vorige week. De Sociale Dienst voldoet niet aan de eis van het ministerie om elke uitkeringsgerechtigde in de bijstand twee keer per jaar te controleren.

Het ministerie beschuldigt de gemeente ervan een miljoen per maand ongecontroleerd uit te geven. De woordvoerder van de gemeente Amsterdam zegt dat „Joost mag weten hoe Sociale Zaken dat heeft berekend”.

In Amsterdam leven ongeveer 73.000 mensen van een bijstanduitkering. Dat kostte het rijk in 1980 ruim een miljard gulden. Dat is negentig procent van de totale kosten. Amsterdam draagt de resterende 10%